

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi

Journal of Dialect Studies

Журнал диалектологических исследований

YAZ SUMMER 2016 • SAYI ISSUE 12

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi

Journal of Dialect Studies

Журнал диалектологических исследований

ISSN: 2146 - 4219

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi, başta Türkiye Türkçesi ağızları olmak üzere diyalektoloji alanında çalışmaların yayımlandığı uluslararası standartlarda, hakemli bir dergidir. Kış/Aralık ve Yaz/Temmuz sayısı olmak üzere yılda iki kez yayımlanır. *Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi*'ne gönderilen yazılar, önce yayın kurulunca dergi yazım ilkelerine uygunluk açısından incelenir ve uygun bulunanlar, değerlendirilmek üzere o alandaki çalışmaları ile tanınmış en az iki hakeme gönderilir. Hakemlerin isimleri gizli tutulur ve raporlar beş yıl süre ile saklanır. Yayımlanan yazıların dil, bilim ve hukuki açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları *Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi*'ne aittir. Yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

DERGİNİN TARANDIĞI İNDEKSLER

Akademik Dizin (Akademik Türk Dergileri) İndeksi

ASOS Index

EBSCO Full Text Magazine Index

OKUYUCU MEKTUPLARI / LETTERS

Lütfen yayımlanan yazılar hakkındaki görüş, yorum ve önerilerinizi Editöre gönderiniz.

Readers are highly encouraged to Express their views, comments or suggestions on published articles, to the editor.

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

mdursunerdem@gmail.com

Diyaletkolog – Ağız Araştırmaları Dergisi

Journal of Dialect Studies

Журнал диалектологических исследований

YAZ SUMMER 2016 • SAYI NUMBER 12

Sahibi / Owner

Mehmet Dursun ERDEM

Editör / Editor

Mehmet Dursun ERDEM

Genel Koordinatörü / General Coordinator

Sibel ÜST

Yayın Kurulu / Editorial Board

Gürer GÜLSEVİN - Ahmet GÜNŞEN
Ahat ÜSTÜNER - Mehmet Dursun ERDEM
Ercan ALKAYA - Sibel ÜST - Abdullah KÖK

Danışma Kurulu / Consulting Board

Leylâ KARAHAN - Gürer GÜLSEVİN
Ahmet BURAN - Bernt BRENDEMOEN
Nurettin DEMİR - Mehmet AYDIN
Erdoğan BOZ - Ali AKAR

Dış Temsilciler Koordinatörü / General Coordinator of

Foreign Editors

Gürer GÜLSEVİN

Dış Temsilciler / Representative of Foreign Country

Almanya: Marcel ERDAL
Arnavutluk: Xhemile ABDÛ
Azerbaycan: Habibe ALİYEVA
Başkurdistan: Almas Şayhulov
Çin: Abdülhakim MEHMET
Gürcistan: Elizabet BJALAVA
Hollanda: Mehmet TÛTÛNCÛ
İngiltere: Erol SAKALLI
Japonya: Takashi OSOWA
Kazakistan: Ergali ESBOSİNOV
Kırgızistan: Ulanbek ALİMOV
KKTC: Vügar SULTANZADE
Moğolistan: Rinchinhorol MUNKHTULGA
Norveç-İsveç: Bernt BRENDEMOEN
Özbekistan: Cabbar İŞANKUL
Tataristan: Farid HAKİMCANOV
Ukrayna: Niyar KURTBİLALOVA
USA: Robert DANKOFF

İletişim / Communication

Mehmet Dursun ERDEM – Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
| Eğitim Fakültesi 50300 NEVŞEHİR

Tel: 90.384.2281004 | Belgeç (Faks) : 90.384.2281040

E-posta: info@diyaletkolog.com

Basım Yeri: İZMİR

Basım Tarihi: Ağustos 2016

ISSN: 2146-4219

Hakemler / Referees and Advisory Board

Prof. Dr. Ahat ÜSTÜNER – Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet AKCATAŞ – Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet BURAN - Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN - Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ali AKAR - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Alimcan İNAYET - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe İLKER - Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Bernt BRENDEMOEN - Oslo University
Prof. Dr. Bilal YÜCEL - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgehan Atsız GÖKDAĞ - Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Celal DEMİR - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin PEKACAR - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Ercan ALKAYA - Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan BOZ - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Funda TOPRAK – Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. H. İbrahim DELİCE - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. H. İbrahim USTA - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Hacı Ömer KARPUZ - Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN - Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice ŞİRİN USER - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA - Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Leylâ KARAHAN - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AYDIN - Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM – Nevşehir Ü.
Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ - Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mukim SAĞIR - Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Musa ÇİFÇİ - Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ARGUNŞAH - Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ÖNER - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa UĞURLU - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Nadir İLHAN – Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin DEMİR - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Osman MERT - Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Osman YILDIZ - Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Recep TOPARLI - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Saadettin ÖZÇELİK - Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN - Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Şükrü Haluk AKALIN - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki KAYMAZ - Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Caner KERİMOĞLU -Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cüneyt AKIN – Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Erkin EMET - Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Faruk YILDIRIM - Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Feridun TEKİN - Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Figen GÜNER DİLEK - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Galip GÜNER - Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Jale ÖZTÜRK - Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa SARI - Mevlana Üniversitesi
Doç. Dr. Nergis BİRAY - Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Talip YILDIRIM – Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Turgut TOK - Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bayram ÇETİNKAYA - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cahit BAŞDAŞ - Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ekrem AYAN - Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol SAKALLI – Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülsine UZUN - Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. H. Kahraman MUTLU - Afyon Kocatepe Ü.
Yrd. Doç. Dr. Murat ÖZŞAHİN – Afyon Kocatepe Ü.
Yrd. Doç. Dr. Önder SEZER - Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özgür AY - Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selcen ÇİFÇİ - Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selma GÜLSEVİN – Dokuz Eylül Üniversitesi

EDİTÖRDEN...

Değerli Okuyucular,

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi'nin on ikinci sayısı ile karşınıza çıkmanın ve her sayısıyla ağız araştırmaları literatürüne katkı sağlamanın büyük mutluluğunu yaşıyoruz.

Diyalektolog – Ağız Araştırmaları Dergisi'nin bu sayısında editör kontrolü ve hakem sürecini tamamlamış birbirinden değerli 11 yazı bulunmaktadır. Bu sayımızın başyazısı, diyalektoloji alanına pek çok çalışması ile önemli katkıları olan sayın Prof. Dr. Osman YILDIZ'a aittir.

Prof. Dr. Osman YILDIZ, “*Türkiye Türkçesi Ağızlarında Geniz Ünlüleri*” adını verdiği makalesinde, Türkiye Türkçesi ağızlarında kullanılan geniz ünlülerinin, başta /ŋ/ olmak üzere /m/ ve /n/ ünsüzlerinin *büzülme*, *derilme* ve *erime* hadiseleri sonucunda kaybolması ve genizlik vasıflarını yanlarındaki ünlülere aktarmasıyla oluştuğunu tespit etmiş ve bu geniz ünlülerin kelimelerin her yerinde bulunabileceğini ve özellikle de bu ünlülerin Batı grubu ağızları için karakteristik olduğunu ortaya koymuştur. Hocamıza dergimize olan teveccühlerinden dolayı teşekkür ederiz.

i

Bu sayımızda ayrıca, edebiyatımızın müstakil tek tarihî manzum ağız sözlüğü olan Erzurum Lehçesi Lügati hakkında bilgi sahibi olabilecek, Mehmet Akif Ersoy ve Nurettin Topçu'da ideal insanı arayabilecek, Malatya ağızlarından Derleme Sözlüğü'ne yapılan katkıları okuyabilecek, Nahçıvan ve Doğu Anadolu ağızlarında eski Sümercenin izlerini sürebilecek, Kazakistan'daki Kazak Türkçesi ve Türkiye Türkçesi eğitimi ile ilgili yapılan değerlendirmelere göz gezdirebilecek, “Kâmûs-ı Türki” ve “Derleme Sözlüğü”nde olup “Güncel Türkçe Sözlük”te olmayan kelimeleri görebilecek ve Karaçayların milli şairi İsmail Semenov'un şiirlerindeki siyasi hicvin örneklerini görebileceksiniz.

Bu sayı dolayısıyla, bize çalışmalarını gönderen yazarlarımıza ve makaleleri dikkatli bir şekilde inceleyen hakemlerimize bir kez daha emeklerinden dolayı teşekkür ederim.

Dergimizin on üçüncü sayısı Aralık ayında yayımlanacaktır. Her zaman olduğu gibi bu sayımıza da bütün diyalektologların katkısını bekliyoruz.

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Nevşehir, 2016

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

	<u>Sayfa / Page</u>
Editörden... / Editor's Note	i
İçindekiler / Contents	iii
Osman YILDIZ - Türkiye Türkçesi Ağzlarında Geniz Ünlüleri / Nasal Vowels in Sub-Dialects in Turkish Of Turkey	1-24
Mustafa BAŞARAN – Cüneyt AKAR - Değerler Eğitiminde Millet Mistikleri -Mehmet Akif Ersoy ve Nurettin Topçu'da İdeal İnsan: Bir İçerik Analizi / Nation Mystics in Value Educational, Ideal Man for Mehmet Akif Ersoy and Nurettin Topçu: a Content Analysis	25-45
Cemil GÜLSEREN - Malatya'dan Derleme Sözlüğü'ne Katkılar / Contributions to "Derleme Sözlüğü" from Malatya	47-55
Galibe HACIYEVA, Nahçıvan ve Doğu Anadolu Ağzlarında Eski Sümercenin İzleri / The Tings of the Old Sumerian Language in Nakhichivan and Eastren Anatolian Dialects	57-64
İbrahim KAPLANKIRAN, Kazakistan'daki 7. Sınıf Ana Dili Öğretimi Üzerine / About 7th Grade Native Language Education in the Republic of Kazakhstan	65-80
Erdem KUMSAR – İbrahim KAPLANKIRAN - Kazakların Türkiye Türkçesi Öğreniminde Yaptıkları Yanlışlıklar ve Bu Yanlışlıkların Düzeltmesine Yönelik Öneriler / The Mistakes that the Kazakh Have Done in Learning Turkey Turkish and Suggestions for Aiming at the Correction of them	81-103
Ercan PETEK - İhyâsı Arzu Olunur Lüzumlu Kelimâttandır: "Kâmûs-ı Türkî" ve "Derleme Sözlüğü"nde Olup "Güncel Türkçe Sözlük"te Olmayan Kelimeler / The Words that are Need to Be Revivify: the Words that don't Exist in "Güncel Türkçe Sözlük", while They Exist in "Kâmûs-ı Türkî" and "Derleme Sözlüğü"	105-120

Erhan SOLMAZ - Karaçayların Milli Şairi İsmail Semenov'un Şiirlerinde Siyasi Hiciv / <i>The Political Satire of Ismail Semenov's National Poet in Karaçay</i>	121-128
Vedat YEŞİLÇİÇEK – Deniz DOĞRU - Kütahya Milletvekili Olarak Uşaklı Bir Kültür ve Edebiyat Adamının (Besim Atalay) Meclis Konuşmalarında Dil-Eğitim ve Kültürümüze Dair Unsurlar (1937-1941) / <i>Elements Related to Language - Education and Culture in the Speeches of a Man of Culture and Literature from Uşak (Besim Atalay) as Kütahya MP (1937-1941)</i>	129-137
Ceren KABADAYI - Mahmut Sarıkaya, Yukarı Arpaçayı Boylarının Söz Varlığı I Kalıp Sözler (Deyimler, Atasözleri, Darbimeseller, Kargışlar ve Alkışlar), Vizyon Yayınevi, Ankara 2016, s. 451, ISBN: 978-605 84039-1-8	139-141
Yayın İlkeleri / Writing Policies	143-151